

XIX. évfolyam, 5. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 5. szám, 2016**

Megjelenik kéthetente
2016. március 23.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	22
Olajmagpiaci információk.....	24
Bioüzemanyag melléklet.....	26
Agrárpolitikai hírek.....	28

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) szerint a búza globális termése a folyó gazdasági évinél alacsonyabbra becsült hozamok miatt 21 millió tonnával (–3 százalék) lehet kevesebb, várhatóan 711 millió tonna körül alakul a 2016/2017. évi szezonban.

A franciaországi *Tallage* piacelemző vállalat március 17-i tájékoztatása szerint a legnagyobb termelőnek számító Európai Unióban jó állapotban vannak az őszibúza-állományok.

A Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) 43 ezer forint/tonna körül stagnált a malmi búza augusztusi jegyzése március első felében.

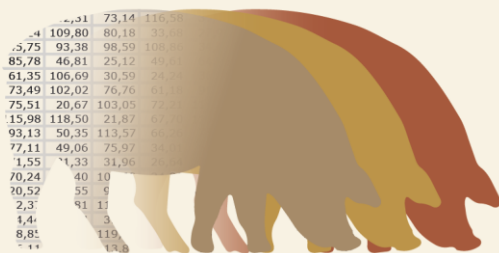
A *Tallage* a világ legnagyobb kukoricaimportőrénel, az Európai Unióban a növény által elfoglalt terület kismértékű csökkenését jelzi ugyan az idén, a tavalyi rendkívül gyenge hozamnál ellenben 13 százalékkal jobbra, közel 7 tonna/hektárra számít. A kibocsátás így 11 százalékkal, 63,9 millió tonnára nőhet 2016-ban.

A repcemag és *canola* nemzetközi ára számottevően emelkedett március első felében. A BÉT-en ugyanakkor 102 ezer forint/tonna körül állandósult a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése március első felében

Ukrajnában és Oroszországban már a 2015/2016. gazdasági év első felében is igen ütemes volt a napraforgómag feldolgozása, ami a szakértők szerint az április és szeptember közötti időszakban is folytatódik.

A napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése – követve a napraforgóolaj rotterdami kikötői árának tendenciáját – 117 ezer forint/tonnára ereszkedett a BÉT-en március közepéig.

FELMÉRÉS A SERTÉSINFORMÁCIÓS RENDSZERRŐL!

Mondja el véleményét, tapasztalatait a
www.sertesinfo.aki.gov.hu weboldalról!

Töltse ki kérdőívünket a képre kattintva!

A kérdőív elérhető az alábbi linken:
www.aki.gov.hu/kerdoivek/sertes

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (*JGC*) szerint a folyó gazdasági évinél alig kisebb területről, világszerte 220 millió hektárról takaríthatnak be búzát a 2016/2017. évi szezonban. Az össztermés az alacsonyabbra becsült hozamok miatt 21 millió tonnával (–3 százalék) lehet kevesebb, várhatóan 711 millió tonna körül alakul. A franciaországi *Tallage* piacelemző vállalat március 17-i tájékoztatása szerint a legnagyobb termelőnek számító Európai Unióban jó állapotban vannak az őszi vetésű állományok. Az egy évvel korábbival megegyező, 24,1 millió hektár termőterületről 6 tonna/hektár (–5 százalék) hozam mellett egyelőre 143,6 millió tonna (–5 százalék) termést várnak a szakértők az idén. Az első számú termelőnél, Franciaországban a 2015. évi rekordtól alig elmaradó, 38,9 millió tonna búzatermésre van kilátás. Németországban mindössze 1 százalékkal csökkenhet a termés (26,2 millió tonnára) ugyanakkor az Egyesült Királyságban a hozam 10 százalékos romlása miatt az előző évihez képest a 10 százalékos termés kiesést (14,8 millió tonnára) sem tartják kizártnak az elemzők. Lengyelországban 10,7 millió tonna kibocsátás valószínűsíthető (–2,5 százalék). A termelés növekedésére Romániában a nagyobb termőterület, Spanyolországban a jobb hozamok miatt számítanak az elemzők, így előbbinél 7,3 millió tonna, utóbbinál 5,8 millió tonna kerülhet a tárolókba az idén összfel. Magyarországon az egy évvel korábbinál 10 százalékkal kisebb területen, 986 ezer hektáron vetették el a gazdák a magot 2015 őszén (FM). A termőterületet a belvíz miatti állománypusztulás még csökkentheti, jóllehet a márciusi közepi napsütéses, szeles idő segítette a vízzel borított és átnedvesedett területek száradását, zsugorodását. Píllanatnyilag nem ismert hivatalos magyarországi adat az idei búzatermésre vonatkozóan. A *Tallage* márciusi előrejelzése egyelőre a termelés 13 százalékos csökkenését vetíti előre, így 4,5 millió tonnát arathatnak a magyar termelők összfel. Az USA-ban 3 százalékkal, Ukrajnában 28 százalékkal csökkenhet a termelés, míg Oroszországban az egy évvel korábbihoz hasonlóan 59–62 millió tonna búzatermés várható.

Bár a piac figyelme a főbb termelő régiók időjárása és terméskilátásai felé fordul az év ezen időszakában, az ármozgás irányát a készletek aktuális állapota alapve-

tően befolyásolja. Az USA déli síksági területein uralkodó száraz időjárás okozta aggodalmakat tükrözte a búza fronthavi kurzusának emelkedése: 2016. március közepén 175 dollár (*USD*)/tonna fölött jegyezték a terményt a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). Ezt követően 170 dollár/tonna alá ereszkedett a legközelebbi lejáratra szóló jegyzés, aminek a magyarázata a határidőváltás mellett az USA készletadataiban és exportjában keresendő. Az agrárminisztérium (*USDA*) március 10-i tájékoztatása szerint ugyanis az észak-amerikai ország búzataraléka az egy évvel korábbihoz képest 28 százalékkal, 26,3 millió tonnára nőhet a 2015/2016. évi szezon végére, és világszinten is 11 százalékos bővülés (237,6 millió tonnára) várható. A kínálati nyomás tehát marad, aminek árleszorító hatását fokozza az USA visszafogott exportja. A szakértők által 21,5 millió tonnára jelzett 2015/2016. gazdasági évi kivitel (–5 százalék) akár optimistának is tűnhet, tekintettel arra, hogy az exportstatisztika szerint a szezon vége előtt két és fél hónappal ebből 14,9 millió tonna teljesült, ami az egy évvel korábbi volument 16 százalékkal múlja alul. Noha az európai tartalékok is bőségesek, és a 2014/2015. évi szezon zárókészleténél 30 százalékkal több, 16,6 millió tonna búza maradhat raktáron a folyó évben, a termény párizsi jegyzése (*Euronext/MATIF*) követte a chicagói trendet és március közepén 157 euró/tonnáig nőtt. A Budapesti Értéktőzsdén (*BÉT*) 43 ezer forint/tonna körül stagnált a malmi búza augusztusi jegyzése 2016 márciusának első felében. A hónap első napjaiban – tonnánként 42 ezer forintért – még csak az újtermésű takarmánybúzára lehetett ügyletet kötni a *BÉT*-en (augusztusi határidő), március 7-étől azonban a májusi határidő bevezetésével ismét jegyzik az ó termést – tonnánként 40,3 ezer forintért. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon 47 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az étkezési, 43 ezer forint/tonnáért a takarmánybúza március második hetében.

Kukorica

Az USA-ban kezdetét vette a kukorica vetése, és az *USDA* 2016. február végi adatai szerint úgy tűnik, többéves csökkenő trend törhet meg az idén. Az Egyesült

Államokban ugyanis a 2015. évinél 2 százalékkal nagyobb területen, 36,4 millió hektáron termesztetnek kukoricát. Átlagos időjárási feltételek mellett 351 millió tonna termés várható (+2 százalék). A *Tallage* a világ legnagyobb kukoricaimportőrénel, az Európai Unióban a növény által elfoglalt terület kismértékű csökkenését jelzi ugyan 2016-ban, a tavalyi rendkívül gyenge hozamnál 13 százalékkal jobbra, közel 7 tonna/hektárra számít. A kukorica kibocsátása így 11 százalékkal, 63,9 millió tonnára nőhet a 2016/2017. gazdasági évben. A közösség importfüggősége a nagyobb termés ellenére – a kukorica takarmánycélú felhasználásának növekedése miatt – várhatóan nem csökken, 13 millió tonna körüli mennyiség érkezik a harmadik országokból. Az elemzők a tavalyi alacsony szintű termelés után szinte valamennyi tagországban a kibocsátás növekedését várják. Az egyetlen kivétel Olaszország, ahol a termőterület tovább csökkenhet, így javuló hozamok mellett is 1 százalékkal lesz kisebb termés, 6,6 millió tonna betakarításra számítanak. Ezzel a negyedik helyre csúszhat az unió kukoricatermelői rangsorában. Amennyiben a *Tallage* által 7 millió tonnára jelzett termelés realizálódik, a dobogó harmadik fokán ebben az évben Magyarország állhat. Románia a 10,4 millió tonnára (+11,5 százalék) növekvő termésével megőrzi második helyét, egyelőre meg sem közelíti a piacvezető Franciaország

kibocsátását. Az unió legnagyobb termelőjénél a tavalyi igen gyenge termésnél közel 10 százalékkal több, összesen 15 millió tonna kukorica betakarítását valószínűsítik az idén ősszel. Ez azonban – a termőterület jelentős csökkenése miatt – jócskán elmarad a két évvel ezelőtti rekord szinttől. Az elemzők az uniót kívül Kínában, a Dél-afrikai Köztársaságban, Argentínában és Ukrajnában jelzik a kibocsátás növekedését. Mindezeket számításba véve a prognózis szerint 35 millió tonnával, 983 millió tonnára nőhet a termés globális kibocsátása a 2016/2017. gazdasági évben.

Az igen korai és optimista előrejelzés árcsökkentő hatása egyelőre nem jelent meg a tőzsdei jegyzésekben. A búzáéval párhuzamosan ugyanis a kukorica fronthavi jegyzése is emelkedett a chicagói árutőzsdén március első felében és 145 dollár/tonna környékén stabilizálódott a hónap közepén. Párizsban eközben 155 euró/tonna környékén hullámzott a kurzus. A BÉT-en 42–43 ezer forint/tonna tartományban oldalazott a takarmánykukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ugyanekkor. A kukorica termelői ára továbbra is meghaladta a tavalyi árszintet a fizikai piacon. Március második hetében 12 százalékkal volt magasabb az egy évvel korábinál, átlagosan 42–43 ezer forint/tonna körül cserélt gazdát a termés.

Agrárpolitikai Hírek

- Március elején elkezdődött a termeléshez kötött rizstámogatás kifizetése. Az MVH 75 rizstermesztő részére összesen 500 millió forintot utal. A fajlagos támogatási összeg hektáronként 199 913 forint, ami az előző évhez képest hektáronként csaknem 50 000 forinttal magasabb összeg. Termeléshez kötött rizstámogatást

azok a gazdák igényelhetik a múlt évre vonatkozó egységes kérelemben, akik a rizst legkésőbb 2015. május 31-ig elvetették és az állományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrizték. A rizstámogatás olyan területek után kérelmezhető, amelyre egységes területalapú támogatást is igényeltek.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2016. 10. hét	2016. 10. hét/ 2016. 9. hét (százalék)	2016. 10. hét/ 2015. 10. hét (százalék)
Étkezési búza	47 030	101	84
Takarmánybúza	42 984	104	–
Takarmánykukorica	42 666	100	112
Takarmányárpa	–	–	–

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 03. 16.	2016. 03. 17.	2016. 03. 18.	
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. augusztus	HUF/tonna	43 300	43 300	43 000
	Takarmánybúza	2016. május	HUF/tonna	40 300	40 300	40 300
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. május	EUR/tonna	157	154	152
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. május	USD/tonna	173	170	170

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

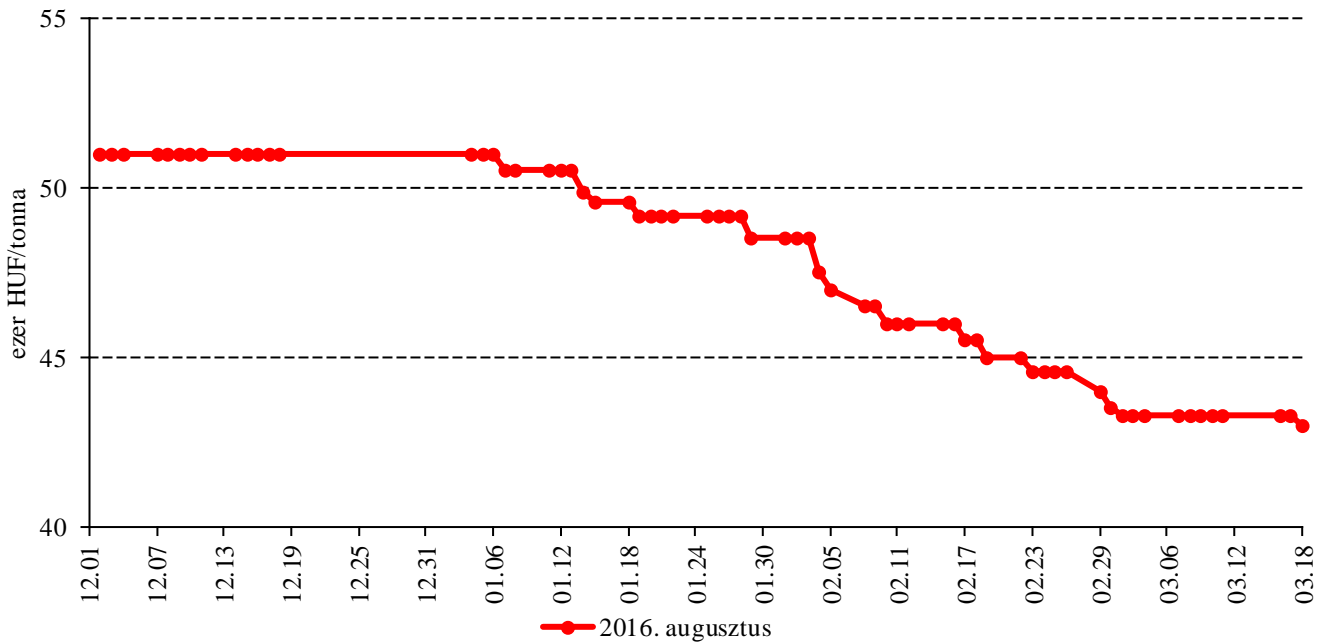
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 03. 16.	2016. 03. 17.	2016. 03. 18.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. május	HUF/tonna	43 000	43 000	43 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. június	EUR/tonna	155	154	152
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. május	USD/tonna	145	145	144

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

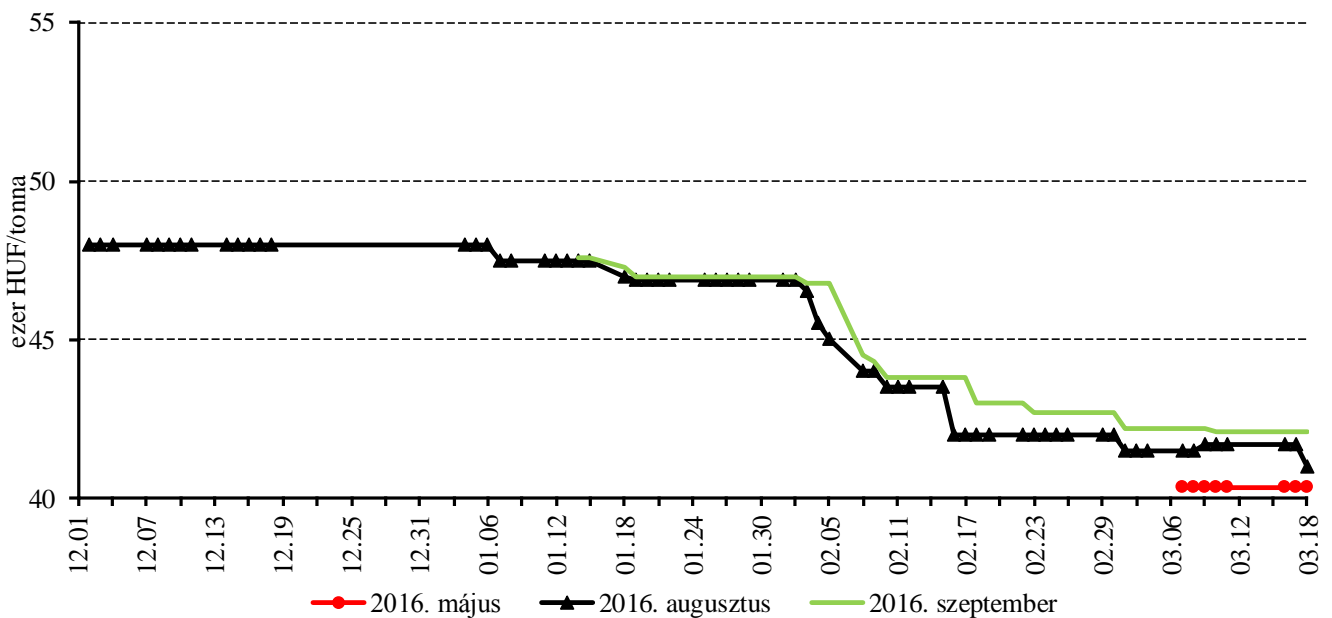
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

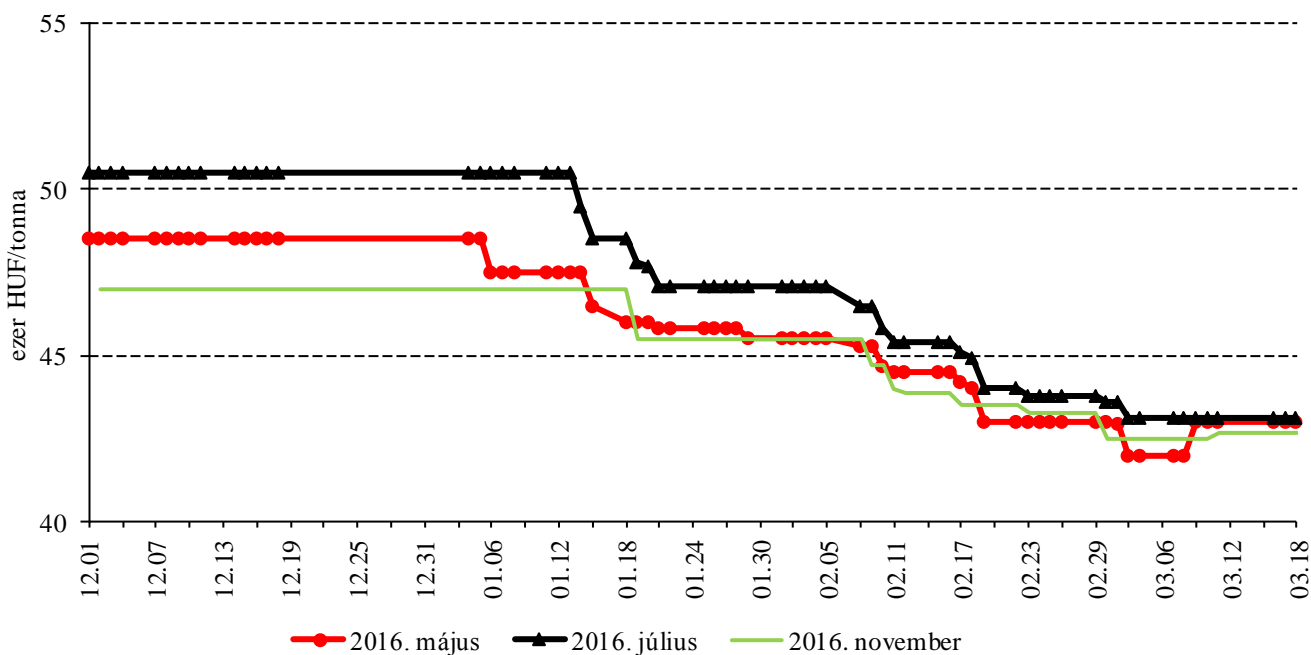
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

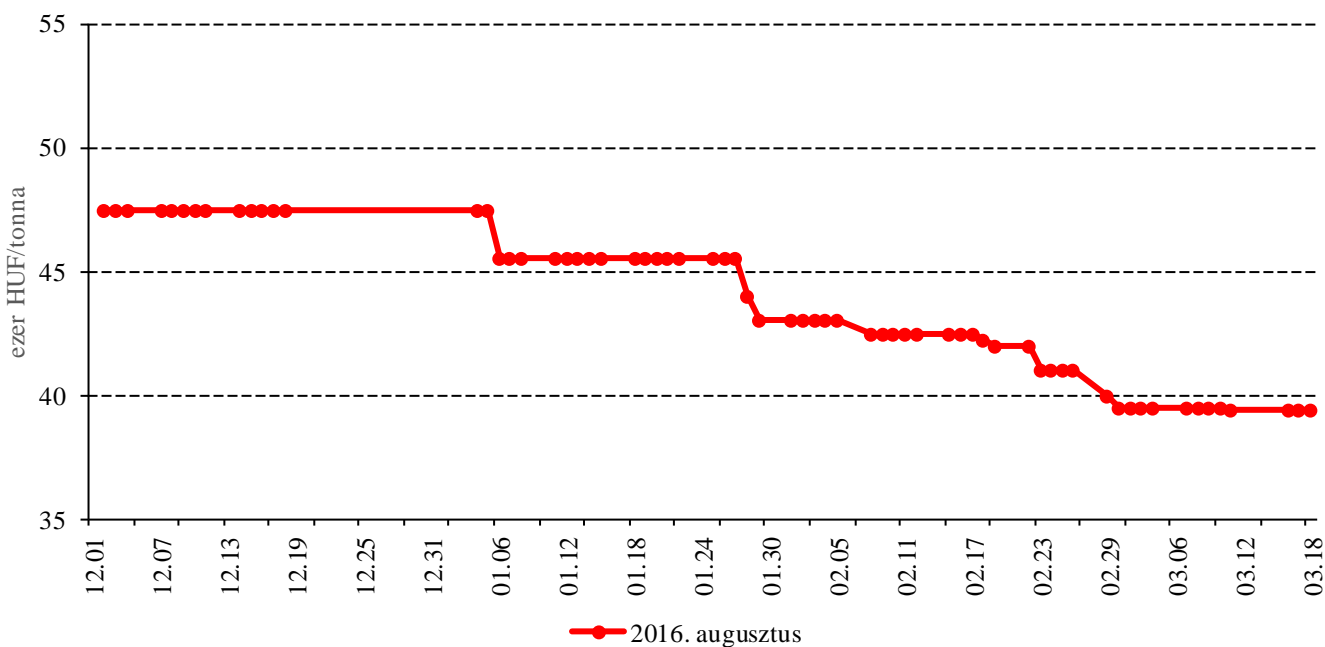
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

Forrás: BÉT

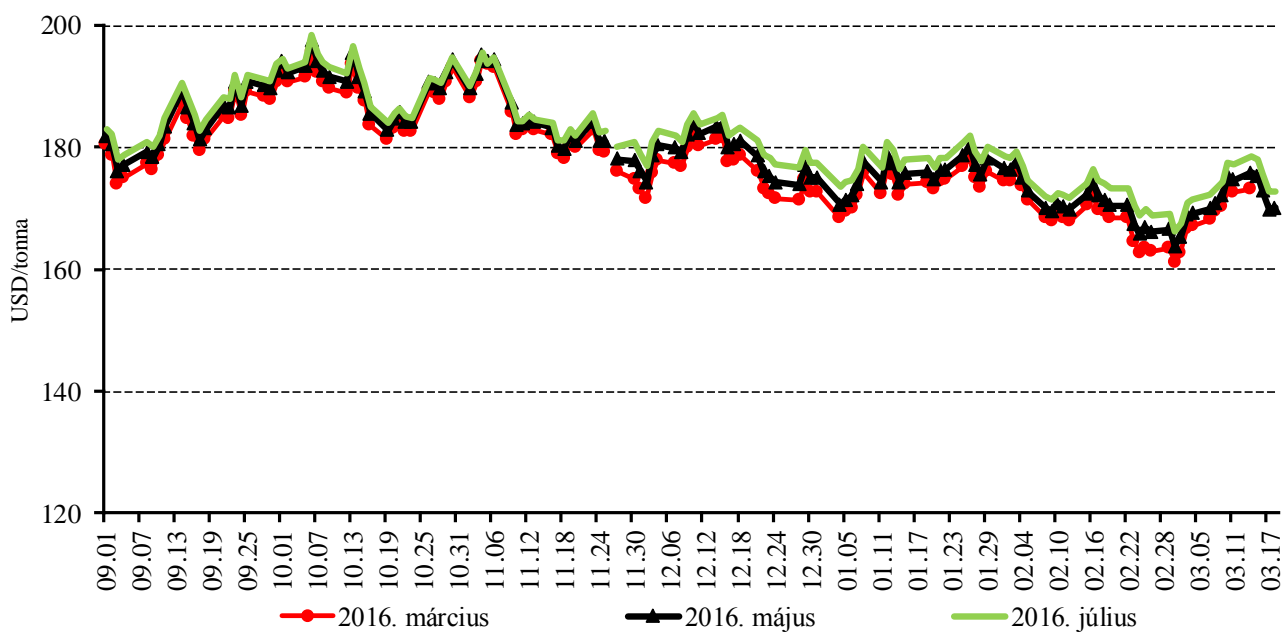
4. ábra: A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

Forrás: BÉT

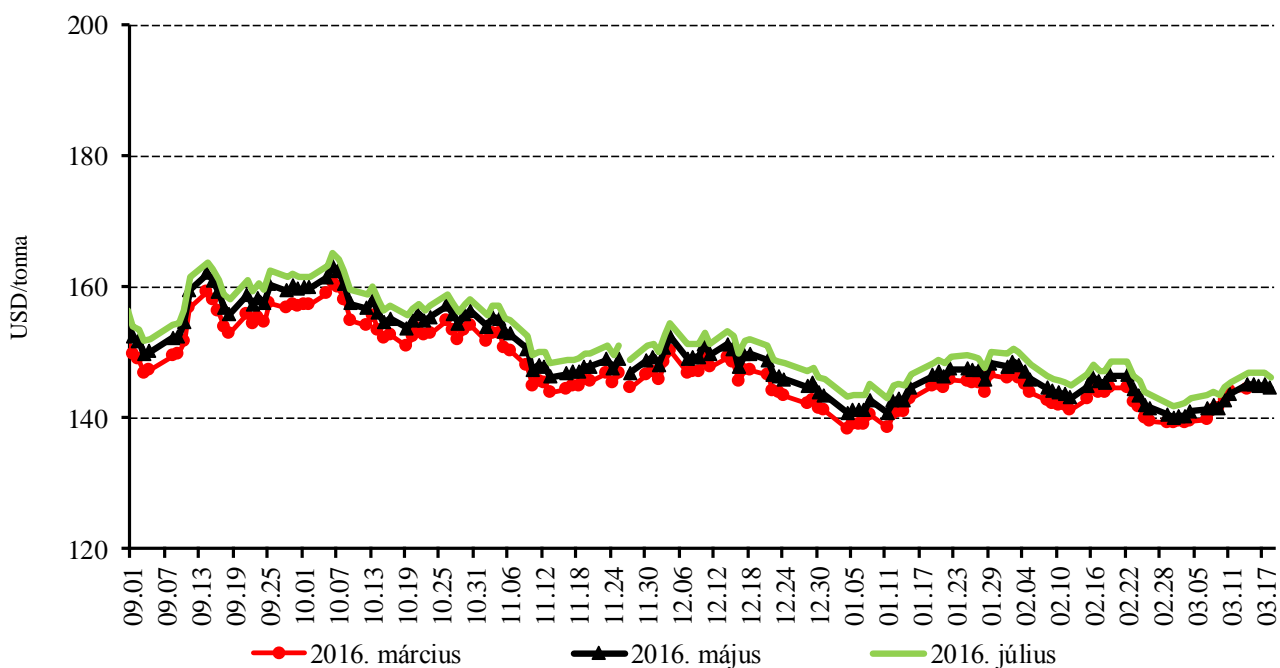

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)

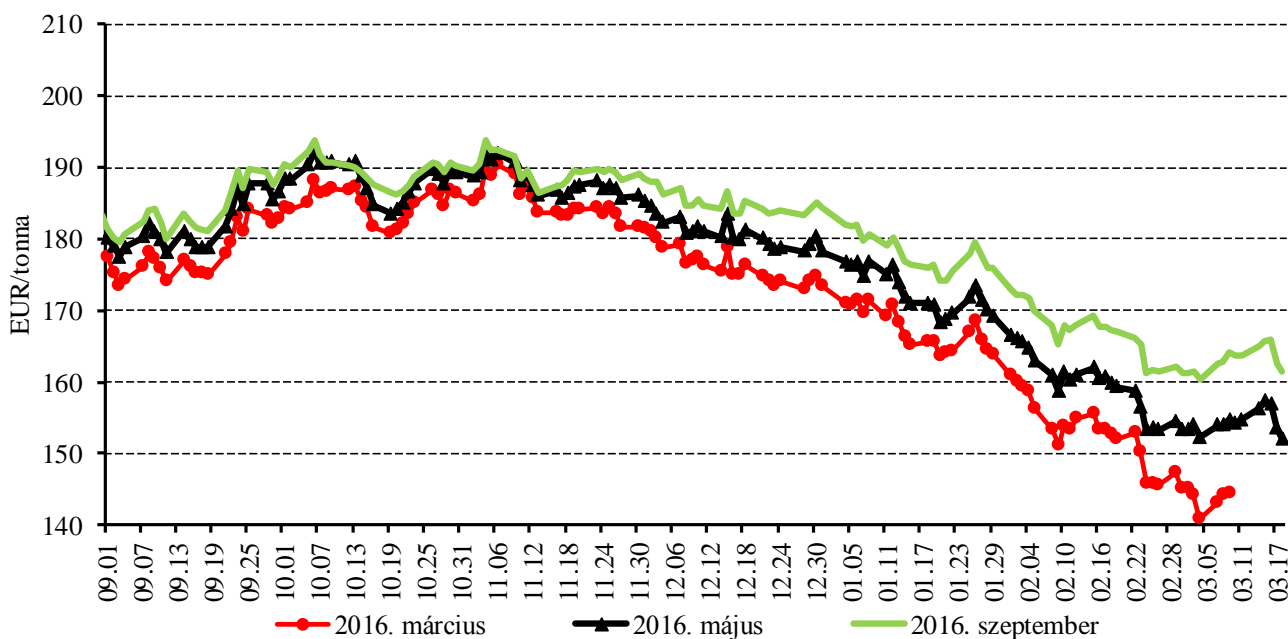
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)

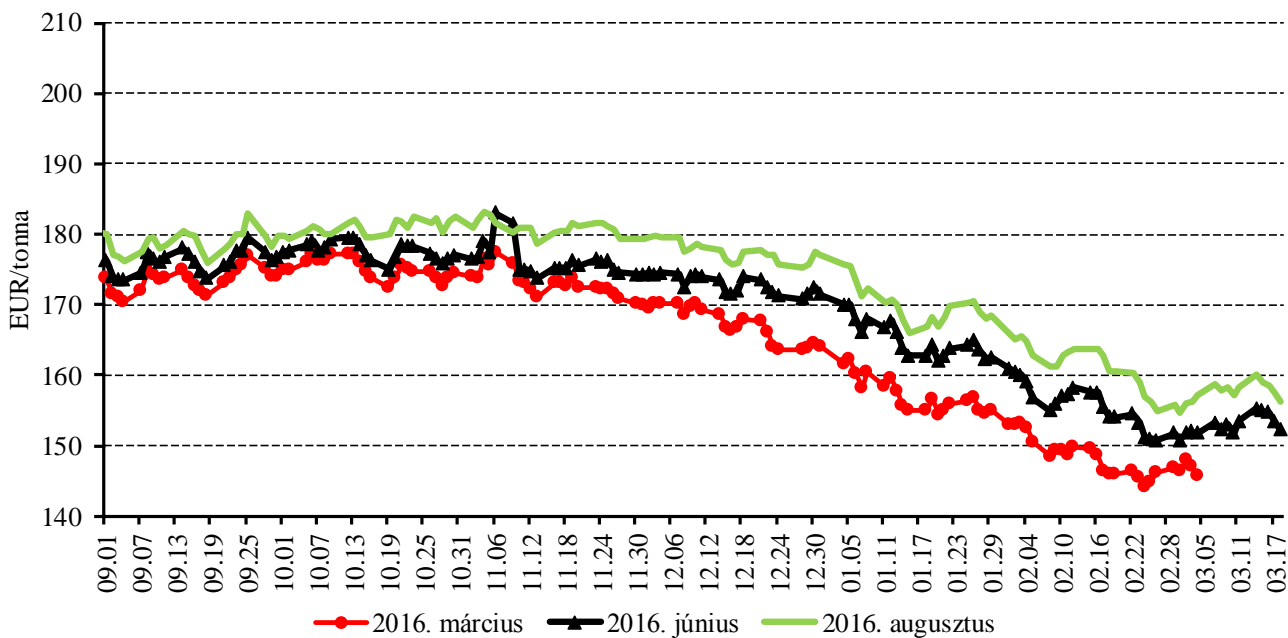
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2015-2016)

Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2015-2016)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. március 18.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. május	152	47 245	2016. május	170	46 905
2016. szeptember	162	50 197	2016. július	173	47 636
2016. december	167	51 985	2016. szeptember	176	48 629
2017. március	173	53 616	2016. december	182	50 046
2017. május	175	54 471	2017. március	186	51 405
2017. szeptember	176	54 782	2017. május	190	52 296
KUKORICA					
2016. június	152	47 322	2016. május	144	39 836
2016. augusztus	156	48 566	2016. július	146	40 335
2016. november	160	49 653	2016. szeptember	148	40 878
2017. január	163	50 508	2016. december	152	41 832
2017. március	164	50 897	2017. március	155	42 767
2017. június	166	51 674	2017. május	157	43 244

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2016. 03. 11. (százalék)	2016. 03. 18. (százalék)
Búza	2016. május	170,12	–	22,2
Kukorica	2016. május	144,48	–	18,6
Szójabab	2016. május	329,74	–	13,3
Szójadara	2016. május	293,79	17,8	17,6

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. március 15.)

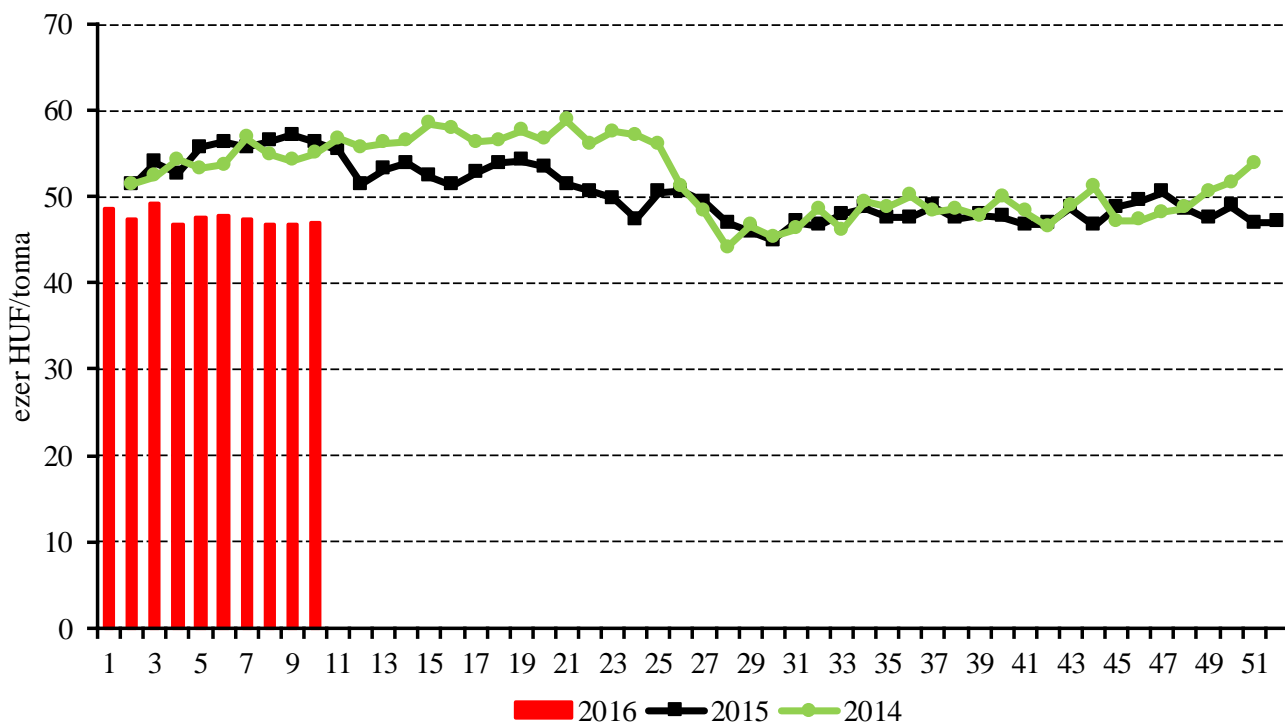
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	73 397	88 906	91 887	5 926	18 131	63 083	128 409	35 611	44 295	49 692	50 863
Kukorica	340 444	489 115	262 860	22 481	38 965	151 873	350 131	84 563	207 472	83 447	112 983
Szójabab	229 901	326 194	110 132	8 848	19 929	102 438	78 923	64 771	71 985	82 039	56 320
Szójadara	134 466	164 405	49 186	1 736	9 894	40 070	62 718	19 646	37 352	39 489	34 685

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

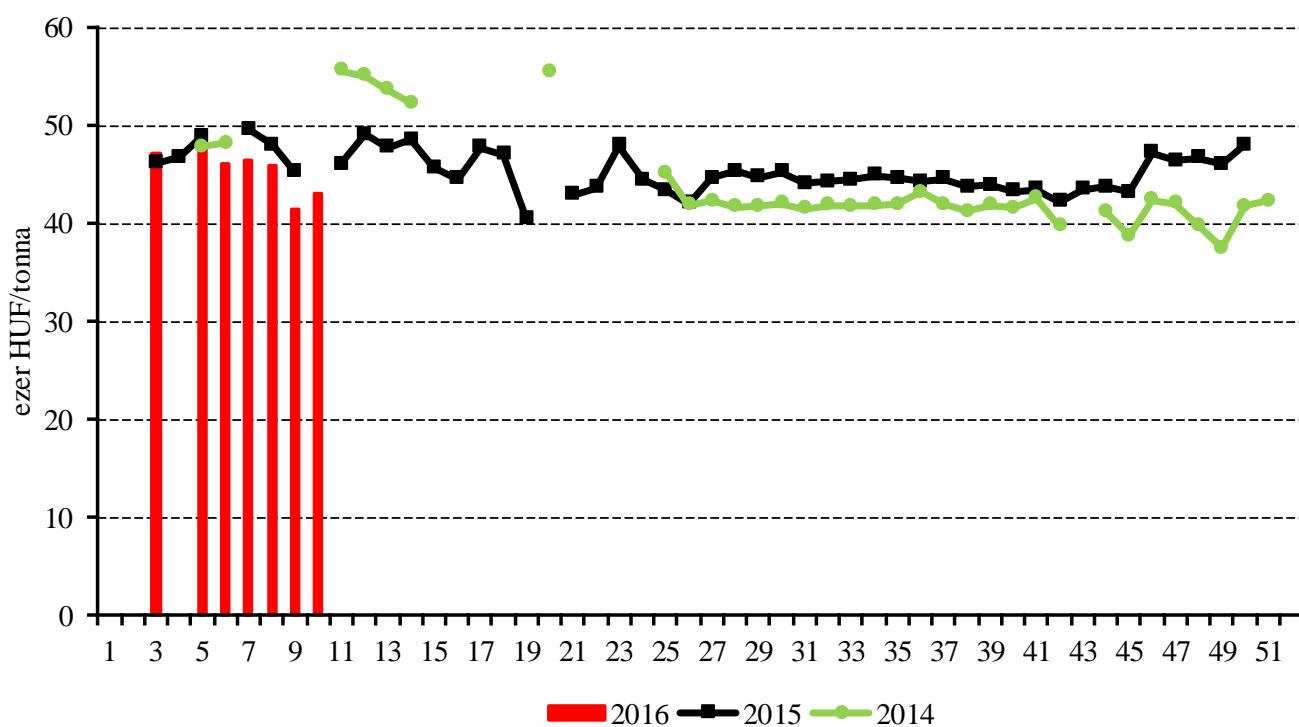
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

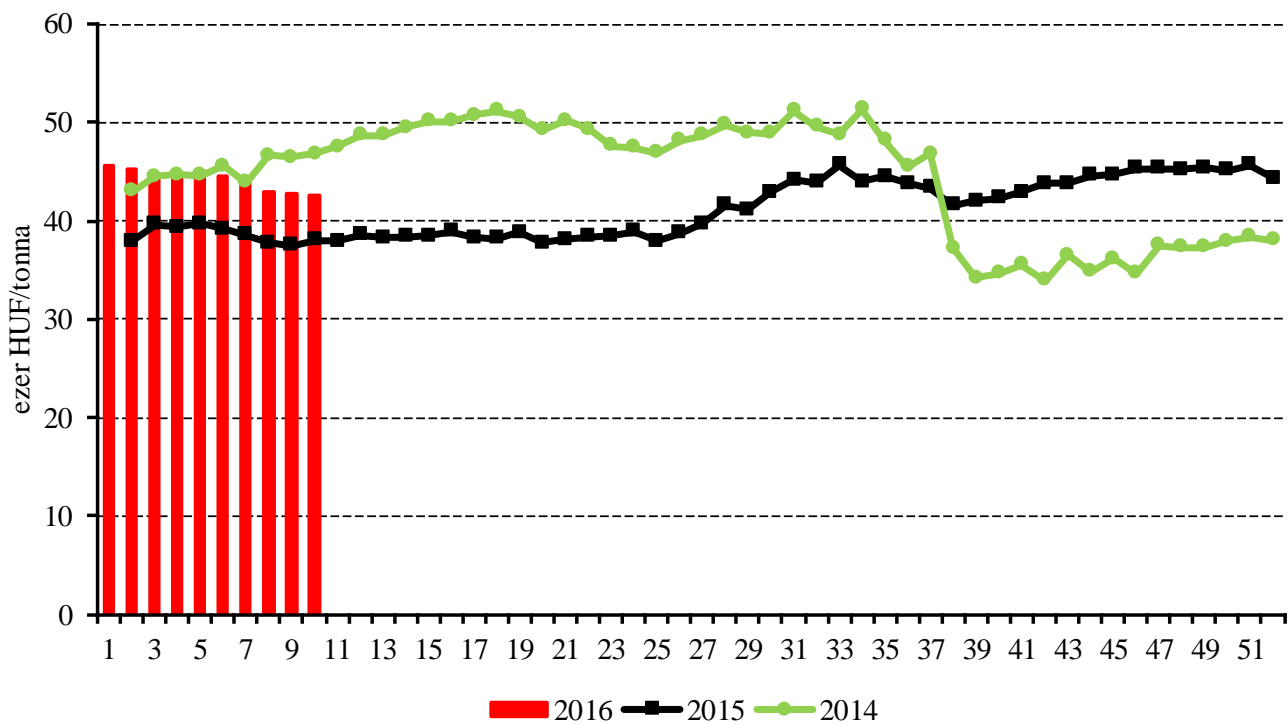
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

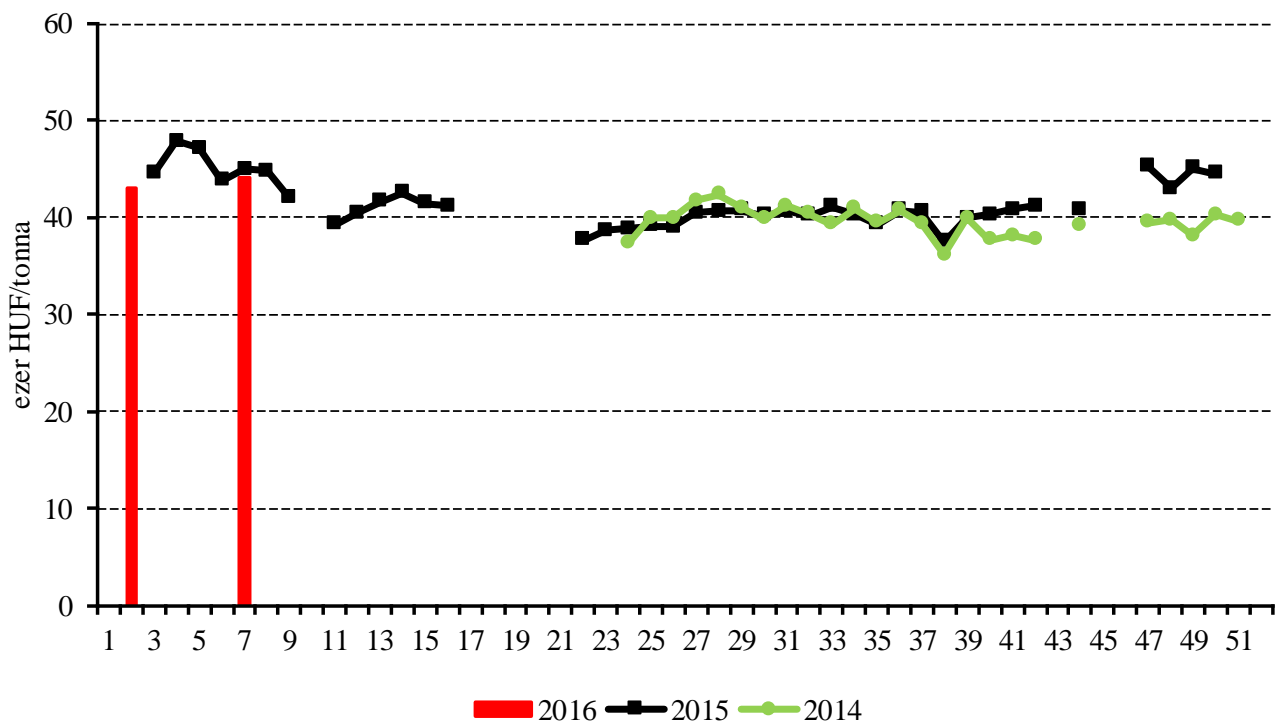
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára

	Mértékegység	2016.02.26.	2016.03.04.	2016.03.11.	2016.03.18.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	198	201	205	200
	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	147	151	151	153
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	178	180	179	183
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	180	–	180	184
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	204	180	180	211
KUKORICA	USA, FOB	USD/tonna	159	157	163	163
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	165	163	162	165
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	180	167	167	166
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	162	157	157	159
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	145	147	148	147
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	175	–	–	159
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	152	–	–

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: A gabonafélék európai termelői ára

		2016. 7. hét	2016. 8. hét	2016. 9. hét	2016. 10. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	138	138	133	133
	Németország, DEPSILO Hamburg	154	152	154	157
	Franciaország, DELPORT Rouen	152	148	145	143
	Románia, DEPSILO Banat	139	134	140	141
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	148	147	149	150
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	–	133	–	129
	Románia, DEPSILO Oltenia	153	154	–	–
	Egyesült Királyság, FGATE	132	130	129	130
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	135	135	135	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	179	180	177	179
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	149	147	–	146
	Románia, DEPSILO Oltenia	145	132	141	136
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	145	144	141	142
	Franciaország, DELPORT Rouen	145	146	141	141
	Románia, DEPSILO Muntenia	–	–	–	–
	Egyesült Királyság, FGATE	124	122	124	124

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2015. 10. hét	2016. 9. hét	2016. 10. hét	2016. 10. hét/ 2015. 10. hét (százalék)	2016. 10. hét/ 2016. 9. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	508	553	901	177	163
		HUF/kg	74	73	74	99	101
	zsákos	tonna	1 498	1 545	2 072	138	134
		HUF/kg	76	75	76	100	101
	zacskós	tonna	676	682	652	96	96
		HUF/kg	88	89	91	103	102
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	...	...	...	...	...
		HUF/kg	...	...	...	...	...
	zsákos	tonna	42	25	27	64	106
		HUF/kg	82	87	85	104	98
	zacskós	tonna	29	60	33	111	54
		HUF/kg	94	97	98	103	101
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	290	389	458	158	118
		HUF/kg	73	71	71	97	100
	zsákos	tonna	440	388	542	123	140
		HUF/kg	75	73	73	98	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	...	166	296	...	178
		HUF/kg	...	78	77	...	99
	zsákos	tonna	52	46	24	47	53
		HUF/kg	84	81	83	99	102
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	43	45	59	138	131
		HUF/kg	96	97	99	103	101

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. január	2015. december	2016. január	2016. január/ 2015. január (százalék)	2016. január/ 2015. december (százalék)
Brojlertáp	tonna	5 843	6 483	7 962	136	123
	HUF/tonna	90 225	99 974	95 129	105	95
Hízósertéstáp	tonna	8 119	9 911	9 261	114	93
	HUF/tonna	74 822	78 125	78 082	104	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2014	2015	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	2 139,06	1 662,78	77,73
	10039000 Árpa, nem vető	463,57	822,01	177,32
	10059000 Kukorica, nem vető	2 403,22	4 196,45	174,62
Import	10019900 Búza, nem vető	125,51	141,70	112,90
	10039000 Árpa, nem vető	41,69	55,80	133,84
	10059000 Kukorica, nem vető	212,19	76,14	35,89

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2014. július 1.– 2015. március 10.	2015. július 1.– 2016. március 15.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	22 922	20 131	87,8
	Árpa	6 494	7 543	116,2
	Kukorica	2 079	1 140	54,8
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 138	2 731	127,7
	Árpa	59	233	394,9
	Kukorica	6 516	10 137	155,6

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		725	732	728	732	712	716
Felhasználás		705	709	716	719	697	717
Export		161	162	153	152	158	160
Import		161	162	153	152	158	160
Zárókészlet		215	238	200	213	201	200
KUKORICA							
Termelés		1 009	970	1 016	969	991	948
Felhasználás		979	968	990	971	955	946
Export		128	132	125	126	124	124
Import		128	132	125	126	124	124
Zárókészlet		205	207	208	206	204	206

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az *Oil World* szakértői szerint Dél-Amerikában a valaha volt legnagyobb szójababtermést takaríthatják be a gazdák a következő hetekben. Az öt meghatározó latin-amerikai termelő ország (Brazília, Argentína, Paraguay, Bolívia és Uruguay) kibocsátása elérheti a 174,7 millió tonnát, ami 3 millió tonnával múlná felül az egy évvel ezelőtti rekordot. Ez a mennyiség a 2015/2016. gazdasági év 320 millió tonnára jelzett termelésének 55 százalékát jelenti. Noha a termény jegyzése 330 dollár (USD)/tonnára emelkedett a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) március közepéig, az elemzők úgy vélik, hogy a déli félteke betakarítással bővülő kínálata és exportja rövid és középtávon egyaránt a kurzus csökkenését eredményezheti. A számítások szerint a 2016. március–augusztus közötti időszakban Bolívia kivételével a négy említett ország 60,2 millió tonna szójababot értékesíthet a nemzetközi piacon, miközben az USA-ból származó termény külpiacra szállított volumene 7,2 millió tonna lehet. Ezzel az USA 2015/2016. gazdasági évi szójababexportja az előző évinél 3,2 millió tonnával kevesebbre, azaz 47 millió tonnára csökkenhet, míg Argentína, Brazília, Paraguay és Uruguay együttes kivitele 76 millió tonnára nőhet (+9,5 millió tonna), ami a világpiaci forgalom 58 százalékát teszi ki.

Repcemag

A repcemag és a canola nemzetközi ára számottevően emelkedett március első felében. A párizsi árutőzsdén (Euronext/MATIF) 357 euró/tonnáig erősödött a repcemag fronthavi kurzusa, miközben az interkontinentális árutőzsdén (ICE/Winnipeg) a hónap elejénél 4 százalékkal magasabb szinten, 466 dollár (CAD)/tonnán (~317 euró/tonna) jegyezték a *canolát* a legközelebbi lejáratra vonatkozóan március 17-én. A szójabab, a szójaolaj, valamint a pálmaolaj árának növekedése és a rendkívül aktív kanadai *canola*feldolgozás egyaránt segítették a folyamatot. Szakértők szerint a növekvő ártendencia itt nem ért véget, amit a *canola*-olaj előállításának élénkülése mellett a szűk készletekkel és a növényi olajok drágulásával magyaráznak. A *canola* árának növekedése várhatóan ösztönzőleg hat a növény idej vetésére Ausztráliában és Kanadában a

következő hónapokban. Tekintettel arra, hogy Ukrajnában, Kínában és az Európai Unióban a tavalyinál kevesebb repcemagtermést valószínűsítene 2016-ban, az észak-amerikai és ausztráliai kínálat bővülése szükségesszerű a világpiaci igény fedezése érdekében a 2016/2017. évi szezonban. A termény nemzetközi árának erősödése nem gyűrűzött be a Budapesti Értéktőzsdére (BÉT), az árupiaci szekcióban ugyanis 102 ezer forint/tonna körül állandósult a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 2016. március első felében. Ezzel egy időben a repceolaj rotterdami kikötői ára (FOB) 675–693 euró/tonna tartományban hullámzott. A fizikai piacon 112 ezer forint/tonna, áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a repcemag március második hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Napraforgómag

Ukrajnában és Oroszországban már a 2015/2016. gazdasági év első felében is igen élénk volt a napraforgómag feldolgozása, ami a szakértők szerint április és szeptember között is folytatódik. A 2015. évi bőséges termésből (együtt a világtermelés felét kitevő 21,1 millió tonnát takarítottak be) jócskán van még raktáron, így a folyó évi szezon hátralevő hónapjaiban – az eddigi 11,9 millió tonna mellett még – 8,5 millió tonna olajmag kerülhet az olajütőkbe a két szovjet utódállamban. A magas belpiaci árak ellenére még mindig sokan bizonytalanok az eladást illetően. Ők abban bíznak, hogy a nemzeti fizetőeszköz további gyengülése valamint a pálma- és szójaolaj világpiaci árának emelkedése a napraforgómag árára is pozitív hatást gyakorol. Azonban a tavaszi munkák megkezdéséhez tőkére van szükség, ezért az elemzők élénk olajmag-kereskedésre számítanak 2016. március–április hónapjaiban.

A BÉT-en a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése – követve a napraforgóolaj rotterdami kikötői árának tendenciáját – 117 ezer forint/tonnára ereszkedett március közepéig. A hollandiai kikötőben 780 euró/tonnáról 750 euró/tonnára mérséklődött a feldolgozott termék kiviteli ára (FOB) a hónap első felében. Ezzel szemben a fekete-tengeri kikötőkben 5 százalékkal, 790–795 dollár/tonnára erősödött a napraforgóolaj kiviteli ára. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint 119 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termény március második hetében.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2016. 10. hét	2016. 10. hét/ 2016. 9. hét (százalék)	2016. 10. hét/ 2015. 10. hét (százalék)
Napraforgómag	118 831	100	111
Repcemag	111 973	99	101

HUF/tonna

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

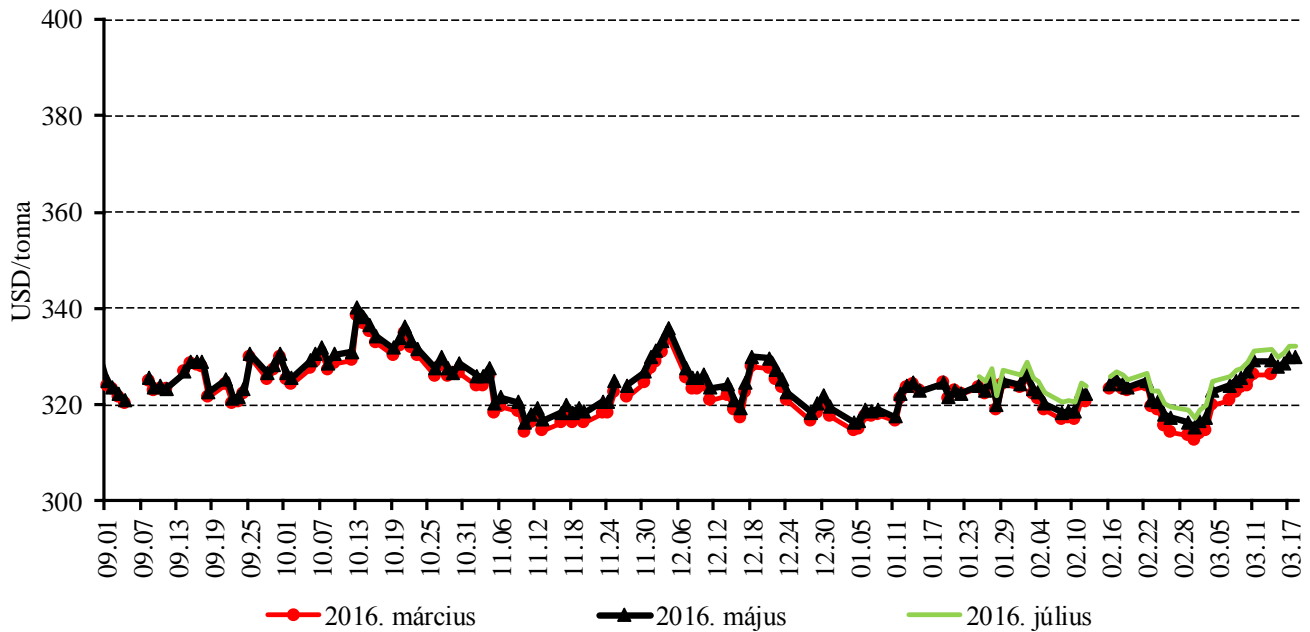
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 03. 16.	2016. 03. 17.	2016. 03. 18.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. május	HUF/tonna	117 500	117 000	117 000
	Repcemag	2016. augusztus	HUF/tonna	101 700	101 700	101 700
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. május	EUR/tonna	357	357	358
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. május	USD/tonna	329	330	330

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

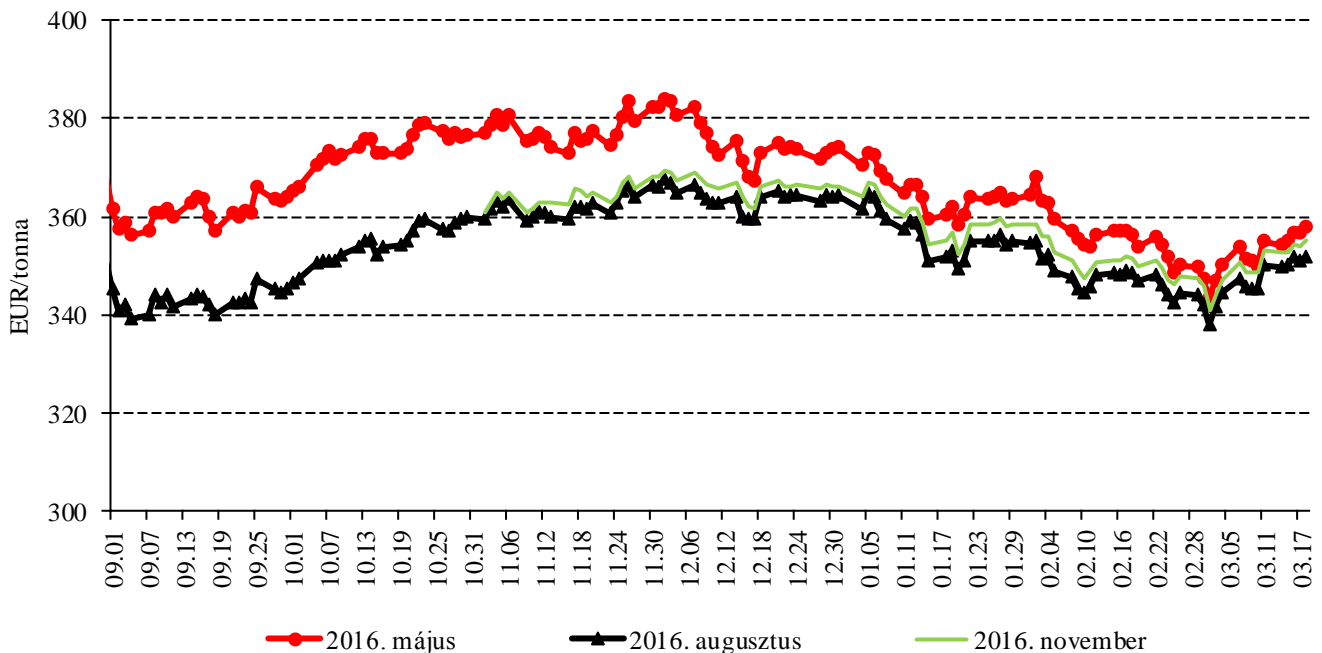
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)

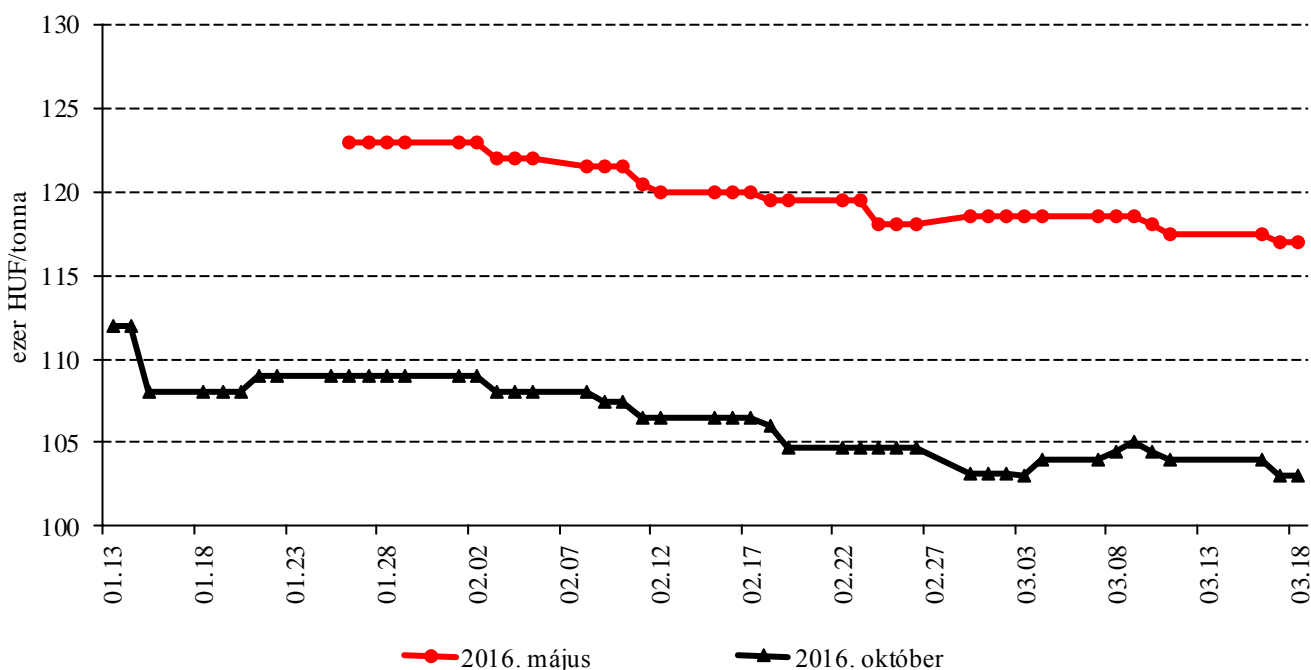
Forrás: CME Group

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2015-2016)

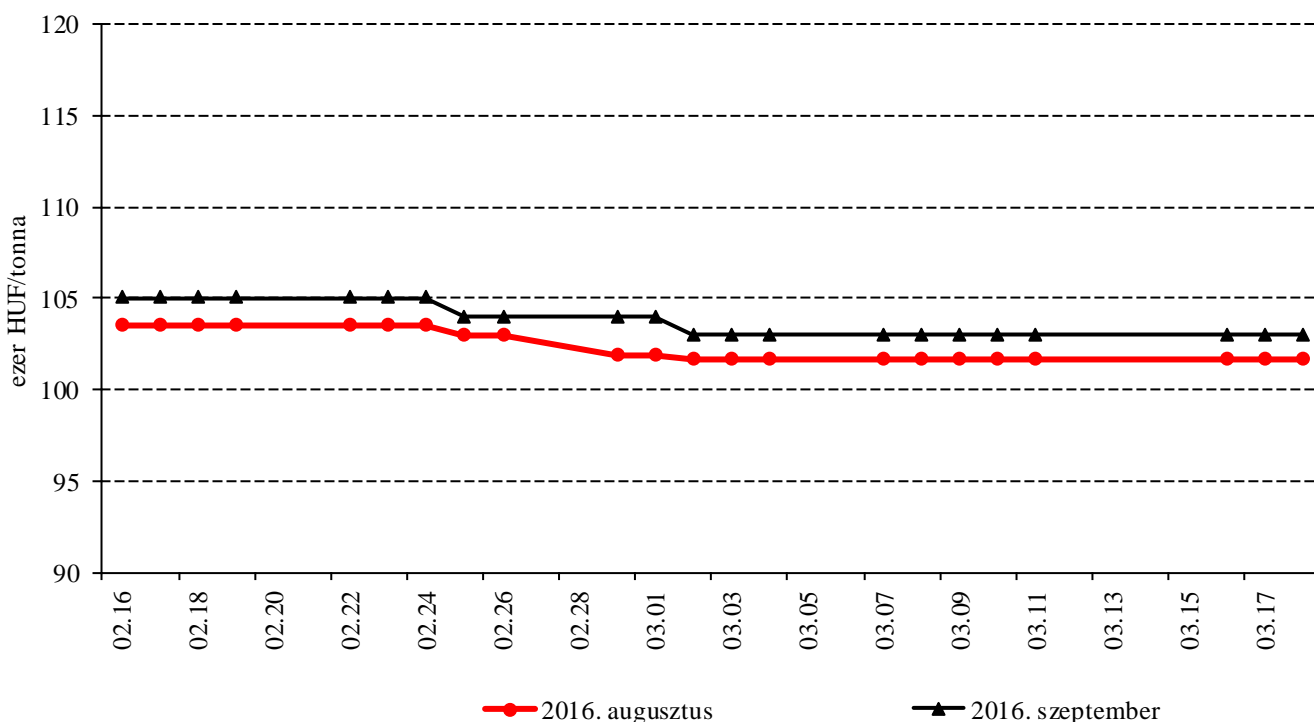
Forrás: Euronext

15. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. március 18.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. május	358	111 196
	2016. augusztus	352	109 253
	2016. november	355	110 341
	2017. február	357	110 807
	2017. május	358	111 118
	2017. augusztus	353	109 564
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2016. május	330	90 916
	2016. július	332	91 605
	2016. augusztus	333	91 826
	2016. szeptember	333	91 806
	2016. november	334	92 151
	2017. január	336	92 598
SZÓJADARA	2016. május	294	81 004
	2016. július	297	81 825
	2016. augusztus	298	82 189
	2016. szeptember	299	82 523
	2016. október	300	82 735
	2016. december	302	83 314

Forrás: Euronext, CME Group

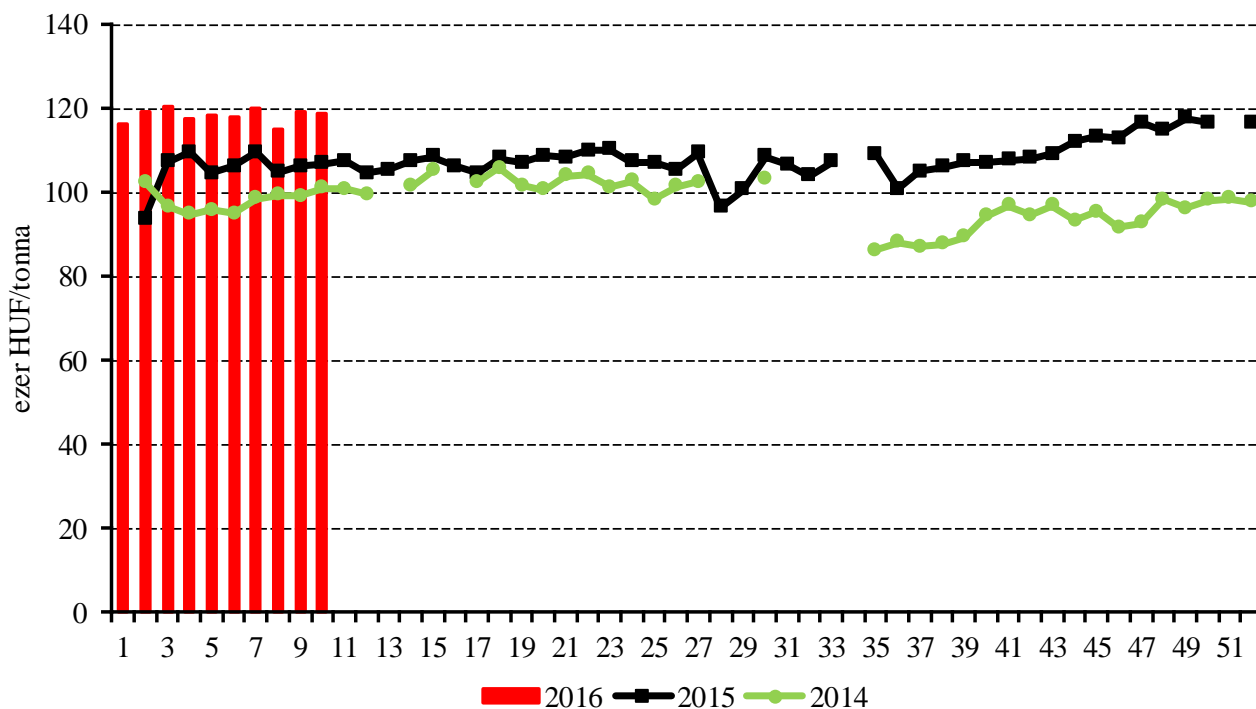
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. március 15.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	758	235 867
Napraforgóolaj (finomított)		888	276 319
Szójaolaj (nyers)		748	232 755
Szójaolaj (finomított)		803	249 870
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		210	65 346

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

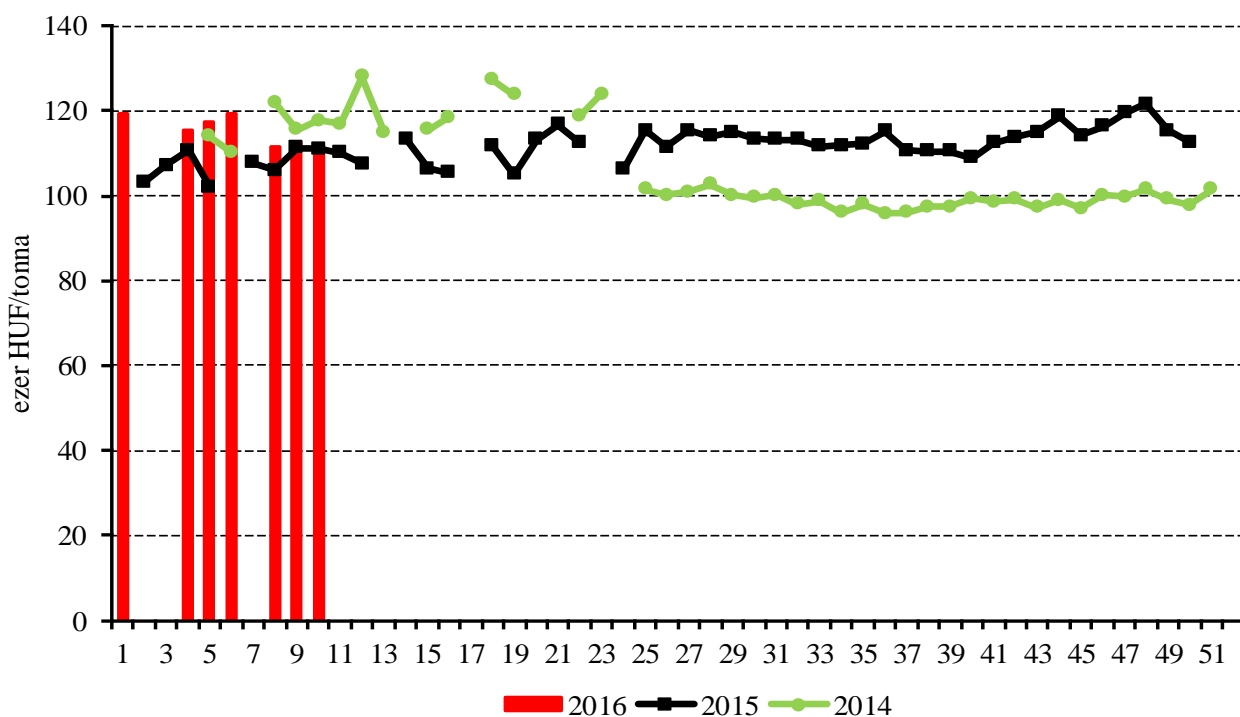
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2016.02.26.	2016.03.04.	2016.03.11.	2016.03.18.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	333	337	344	347
		Brazília FOB Paranagua	323	333	346	349
		EU CIF, USA-ból	368	372	373	376
		EU CIF Brazíliából	366	359	369	372
		Ukrajna FOB	350	355	345	347
	DARA	EU CIF Rotterdam	321	324	325	325
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	749	748	769	794
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	384	381	390	400
		EU, 00 CIF Hamburg	388	378	380	400
		Ukrajna FOB	395	395	400	400
	DARA	EU FOB Hamburg	192	203	210	222
		Ukrajna FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	760	758	767	775
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	452	445	445	445
	DARA	Franciaország CIF	205	205	205	205
		Ukrajna FOB	190	180	180	183
	OLAJ	EU FOB	850	835	840	850
		Fekete-tenger FOB	775	760	765	785
	NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	645	653	670	700

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. 10. hét	2016. 9. hét	2016. 10. hét	2016. 10. hét/ 2015. 10. hét (százalék)	2016. 10. hét/ 2016. 9. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	188	1073	...	572
	HUF/tonna	...	260 114	246 810	...	95
Napraforgódara	tonna	4 036	4 666	4 810	119	103
	HUF/tonna	57 949	61 194	61 622	106	101
Nyers repceolaj	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/tonna	...	...	...	...	...
Repcedara	tonna	911	1229	1917	210	156
	HUF/tonna	67 851	66 807	65 427	96	98

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2014	2015	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	585,78	481,40	82,18
	1206 Napraforgómag	448,58	392,14	87,42
	2304 Szójadara	63,79	95,34	149,45
Import	1205 Repcemag	110,85	81,97	73,94
	1206 Napraforgómag	251,33	170,23	67,73
	2304 Szójadara	454,45	473,67	104,23

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnyerlege

	USDA		Oil World	
	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
SZÓJABAB				
Termelés	319	321	320	320
Felhasználás	299	316	299	316
Export	126	131	127	131
Import	122	128	126	131
Zárókészlet	77	79	87	92
REPCEMAG				
Termelés	72	67	67	64
Felhasználás	72	69	69	65
Export	15	14	14	14
Import	14	13	14	14
Zárókészlet	7	5	6	5
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	40	39	41	41
Felhasználás	39	40	41	42
Export	2	1	2	2
Import	1	1	2	2
Zárókészlet	3	2	3	3

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Bioüzemanyag melléklet

Az Egyesült Nemzetek Szervezete által a Párizs környéki Le Bourget-ben 2015. november 30. és december 11. között megrendezett klímakonferencián 195 ország képviseltette magát. Közülük 183 nyújtott be vállalást annak érdekében, hogy a globális felmelegedés $2\text{ }^{\circ}\text{C}$ alatt legyen tartható. Az éghajlat-változási keretegyezmény, amelyet a résztvevők 2015. december 12-én írtak alá, meghatározza a klímapolitika 2020 utáni céljait, annak megvalósítási lehetőségét. Megegyezés nélkül az átlagos hőmérséklet-növekedés a század végére elérhetné a $4,8\text{ }^{\circ}\text{C}$ -t, ami a tengerszint és a vízhőmérséklet emelkedését, a biodiverzitás csökkenését, az aszályos időszakok hosszabbodását és a szélsőséges időjárási jelenségek gyakorivá válását idézhetné elő. A felajánlást tett országok együttesen az üvegházhatású gázok 95 százalékát bocsátják ki. A legnagyobb kibocsátók Kína, az Egyesült Államok, az Európai Unió és India. A globális emisszió 76 százalékát a széndioxid, 16 százalékát a metán, 6 százalékát a dinitrogén-oxid és 2 százalékát a fluoralapú gázok teszik ki. A világ tíz legnagyobb szén-dioxid-kibocsátója felelős az emisszió mintegy 70 százalékáért, Kína 24, az Egyesült Államok 15, az Európai Unió 10, India 6, Oroszország 4,9, Japán 2,9, Brazília 2, Irán és Indonézia egyaránt 1,6, valamint Kanada részaránya 1,5 százalék. Kína kibocsátása 9977 millió tonna szén-dioxid-egyenérték, míg az Amerikai Egyesült Államoké 5233 millió tonna szén-dioxid-egyenérték. Korábban az USA volt a legnagyobb kibocsátó, de a szénalapú erőművek kiváltásának köszönhetően a szén-dioxid-kibocsátása az 1991-es szintre esett vissza és folyamatosan csökken. Az Európai Unió kibocsátása 3483 millió tonna szén-dioxid-egyenérték, ebből Németország 759 millió tonna szén-dioxid-egyenértékkel részesül. Az Európai Unió az előző évben 1,8 százalékkal csökkentette a szén-dioxid-kibocsátását. A fejlődő országok emissziója, ezen belül szén-dioxid-kibocsátása folyamatosan emelkedik. Kínában nő az ipari létesítmények száma, az energia-termelés alapját a szénerőművek biztosítják, és nagy területeken elsősorban szénnel fűtenek. Indiának is a szén elégetéséből fakadóan nő folyamatosan a szén-dioxid-kibocsátása. A fejlődő országok gazdasága gyors ütemben bővül, az ezzel együtt járó szénfelhasználás viszont az egész világot veszélyezteti. A párizsi klímakonferencián részt vevő 134 fejlődő ország azt akarja elérni, hogy a kibocsátást ne országra vagy területre vetítsék ki, hanem az egy főre jutó kibocsátást számolják. Az egy főre jutó éves kibocsátásban Katar áll az élen, majd az Egyesült Államok és Ausztrália következik a sorban. A negyedik helyen

Oroszország áll, az ötödik Németország, majd Nagy-Britannia következik.

A párizsi klímakonferencia egyik kihívása, hogy a fejlett országok továbbra is biztosítani tudják-e azt az évi 100 milliárd dolláros összeget a fejlődő országok részére, amit kibocsátásuk megfékezésére fordíthatnak. A fejlődő országok azzal érvelnek, hogy ugyan nő a kibocsátásuk, de az elmúlt évszázadban a jelenlegi fejlett országokban volt hasonló helyzet, mivel akkor ott fejlődött erőteljesen az ipar. Ők most jutottak el a fejlődésnek arra a szintjére, hogy kiépítsék iparukat. A fejlődő országok azt szeretnék elérni, hogy még 100 milliárd dollárnál is nagyobb összeg álljon 2020-tól évente rendelkezésükre. A létrejött megállapodás értelmében a fejlődő országok a pénzügyi támogatás mellett technológiatranszfer és kapacitás formájában is kapnak segítséget. Magyarország 2 milliárd forint felajánlást tett. Az összeg fele a Zöldklíma Alapba kerül, a másik 1 milliárdot bilaterális és egyéb multilaterális együttműködés révén használják fel. A konferencián részt vevő nagy olajtermelő országok azt sérelmezték, hogy a fosszilis energiaforrásokból származó kibocsátásra fókuszálnak az emisszió kiszámításakor, szerintük az agrárium a metán révén szintén nagy kibocsátó. A kőolajszármazékokra épülő gazdaságát féltő Szaúd-Arábia a felmelegedés „jóval $2\text{ }^{\circ}\text{C}$ alatti” tartását mint célértéket nem tudja elfogadni. A létrejött megállapodás megfelelő keretet biztosít a klímapolitika 2020 utáni kezeléséhez. A megállapodás elfogadásának legkeményebben Kína, India és a Dél-afrikai Köztársaság állt ellen. Azt a többség által elfogadott álláspontot ellenzik, ami szerint ötévente felülvizsgálják a célok teljesülését.

Az Európai Unió tagállamai komoly erőfeszítést tesznek az emisszió csökkentésére. Már a 2000-es évektől folyamatosan élen jártak az emisszió csökkentése érdekében tett felajánlásokban, így például 2009-ben a koppenhágai egyezményben vállalták, hogy 2020-ig 1990-hez viszonyítva 20 százalékkal csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását, a teljes energiaszükségletük 20 százalékát megújuló energiából fedezik, 20 százalékkal javítják az energiahatékonyságot. Az Európai Unió, hogy jó példát mutasson, már 2005. január 1-jén létrehozta az Európai Kibocsátási és Kereskedelmi Rendszert (ETS, Emissions Trading Scheme). A rendszer az Európai Unió tagállamain kívül kiterjed Norvégiára, Izlandra és Liechtensteinre is. A működését három szakaszra osztották fel: 2005–2007, 2008–2012 és a 2013–2020-ig terjedő időszak. A 2013. január 1-jétől kezdődött harmadik szakaszban az állam által

biztosított ÜHG-egységek mennyisége évről évre csökken. A nem kiosztott ÜHG-egységeket árverésen értékesítik. Egy kibocsátási egység egy tonna szén-dioxid-kibocsátást, illetve ezzel megegyező N₂O (dinitrogén-oxid)-vagy PFC (perfluorkarbon)-emissziót jelent. Bizonyos ágazatok részvétele kötelező a rendszerben: energiaipar, fémfeldolgozás, ásványanyagipar, vegyipar, papíripar stb. Amennyiben egy kibocsátónak az üvegházhatásúgáz-emissziója több mint a tulajdonában lévő ÜHG-egység, akkor továbbiakat kell vásárolnia. Azon kibocsátók, amelyeknél az ÜHG-egység mennyisége nagyobb, mint az általuk kibocsátott üvegházhatású gáz, azt tartalékolhatják a következő évre vagy aukcióra bocsáthatják, ami növeli nyereségüket. Előfordulhat, hogy egy kibocsátónak összességében kisebb költséggel jár az ÜHG-kibocsátásának csökkentése vagy az ezt célzó beruházások végrehajtása, mint az ÜHG-egységek megvásárlása a piacon. Az ETS értéke függ a kibocsátott kereskedelmi egységek mennyiségétől és a termelési kedvtől. Az Európa Tanács 2014. október 23-i ülésén némi módosítással ugyan, de a 2020 utáni időszakra történő alkalmazásra elfogadta a rendszert. Az ÜHG-kibocsátási egységeknek 2020 után legfeljebb 40 százaléka vihető aukcióra. A technológiai fejlesztések következményeként történhetnek változtatások a kiosztásban. Az iparban fennáll a veszélye annak, hogy az ÜHG-kibocsátás csökkentése céljából létrejövő beruházás olyan költséges, hogy a termelést áthelyezik az unió határain kívüli területre. A közösségi intézkedések hatékonyságát alááshatja, hogy néhány harmadik ország nem írta alá vagy nem veszi figyelembe az éghajlatváltozásról szóló nemzetközi egyezményeket. Ez erősíti a kibocsátásáthelyezés veszélyét. Az Európai Bizottság 2014. október 27-én közzétette a kibocsátásáthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett ágazatok és alágazatok 2015–2019-ig terjedő listáját. A listán szereplő ágazatok ingyenes kibocsátási egységeket kaphatnak. Az ENSZ adatai szerint a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás 35 százalékaért az energiaipar, 24 százalékaért a mező- és erdőgazdaság a felelős, 21 százaléka az ipar juttat a légkörbe, 14 százaléka a közlekedés és 6 százaléka az építőipar. Az Európai Unió Energetikai Bizottságának adatai szerint a közösségben az energiaipar és az ipar együttes részesedése a teljes emisszióban 50,2 százalék, míg a közlekedés (közúti, repülés, hajó stb.) 28,3 százalék. A bizottság Magyarország vonatkozásban közzétett adatai hasonlóan alakulnak, az energiaipar és az ipar kibocsátása együtt 50,7 százalékkal, míg a közlekedés 21,6 százalékkal részesül a teljes kibocsátásból. A közlekedési ágazatban a bioüzemanyagok lehetőséget jelentenek az ÜHG-kibocsátás csökkentésére. A fej-

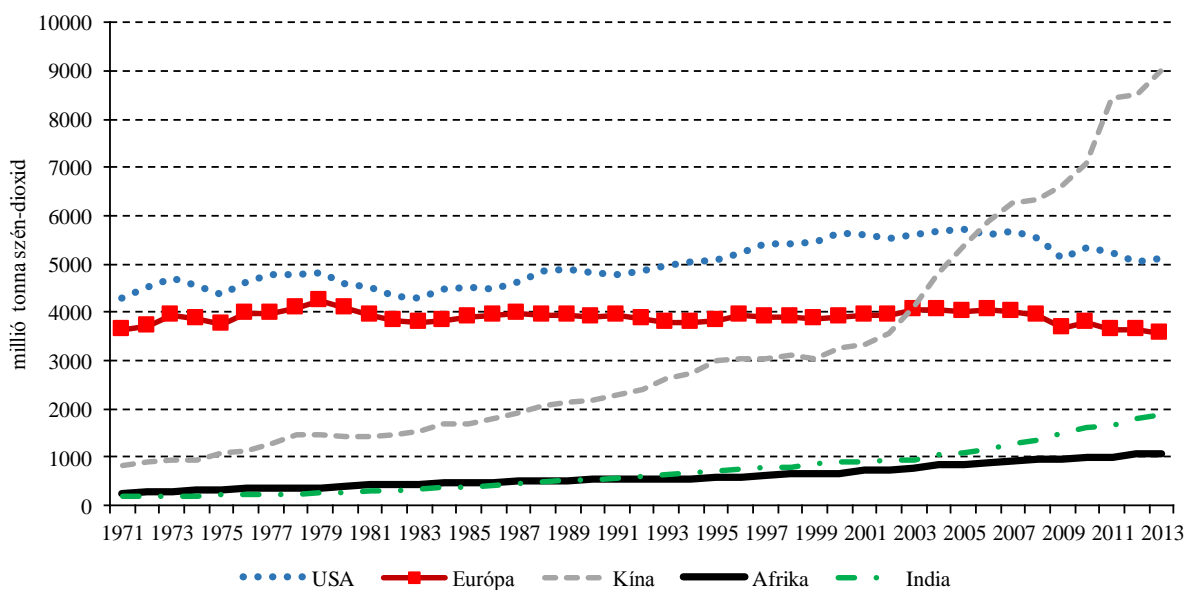
lődő és a jelenleg gyengén fejlett országokban, ahol az iparosodás és az ezzel járó ÜHG-kibocsátás növekedése most indul be, a bioüzemanyag előállítás nemcsak exportcélokat és a fosszilis energia importjának csökkentését jelenti, hanem egyúttal támogatja az ÜHG-kibocsátás visszaszorítására tett erőfeszítéseket is. Az Európai Unió vállalta, hogy 2020-ig 10 százalékra növeli a kötelező bioüzemanyag-részarányt, amelyből 7 százaléknak lehet az alapanyaga élelmiszercélra is használható növény. Németország már 2015. január 1-jétől bevezette az ÜHG-csökkentési kötelezettséget. Az UFOP szakértői úgy ítélik meg, hogy van létjogosultsága az első generációs bioüzemanyagoknak 2020 után is. Az Európai Unió mindent megtesz a bioüzemanyag előállítására és alkalmazására terén is az ÜHG-kibocsátás csökkentésére. Az Európai Parlament és a Tanács a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról szóló 2009/28 irányelve szigorú követelményeket állít. Jelenleg a bioüzemanyag-előállításból és felhasználásból eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarításnak a fosszilis energiahordozóhoz viszonyítva már legalább 35 százaléknak kell lennie. A bioüzemanyagok és a folyékony bioenergia-hordozók használatából eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarításnak 2018-tól pedig legalább 50 százalékosnak kell lennie. Azon bioüzemanyag-előállító üzemek, amelyek termelésüket 2017. január 1-je után indítják be, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarításnak legalább 60 százalékát kell elérniük. Az előállított bioüzemanyagoknak meg kell felelniük a fenntarthatósági követelményeknek, amit az ISCC (International Sustainability Carbon Certification) tanúsítvánnyal igazolhatnak. A cél az egyes bioüzemanyagok teljes termékpályáján az ÜHG-kibocsátás csökkentése a fenntartható földhasználaton, a természetes élőhelyek védelmén keresztül a végtermékig. A fenntartható bioüzemanyag-tanúsítvány előnye, hogy az ügyfeleket biztosítja afelől, hogy a termék felelős módon kerül előállításra, igazolja a jogszabályoknak való megfelelést. Eddig 19 tanúsítványt adtak ki: ISCC, Bonsucro EU, RTRS EU RED, RSB EU RED, 2BSvs, RBSA, Greenenergy, Ensus, Red Tractor, SQC, Red Cert, NTA 8080, RSPO RED, Biograce GHG calculation tool, HVO Renewable Diesel Scheme for Verification of Compliance with the RED sustainability criteria for biofuels, Gafta Trade Assurance Scheme, KZR INIG System, Trade Assurance for Combinable Crops, Universal Feed Assurance Scheme. Az Európai Unió a behozatalra kerülő bioüzemanyagok alapanyagaira és a késztermékekre vonatkozóan is olyan előírást határozott meg, ami figyelembe veszi az előállítás módját, és amennyiben a környezetkímélő eljárásokat nem vették figyelembe, akkor annak a terméknek a piacra jutását korlátozzák.

Agrárpolitikai hírek

- A földművelésügyi miniszter 12/2016. (II. 29.) FM rendelete rendelkezik a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről. Az intézkedés az ásványolaj- és gázfinomító ágazatot érinti.

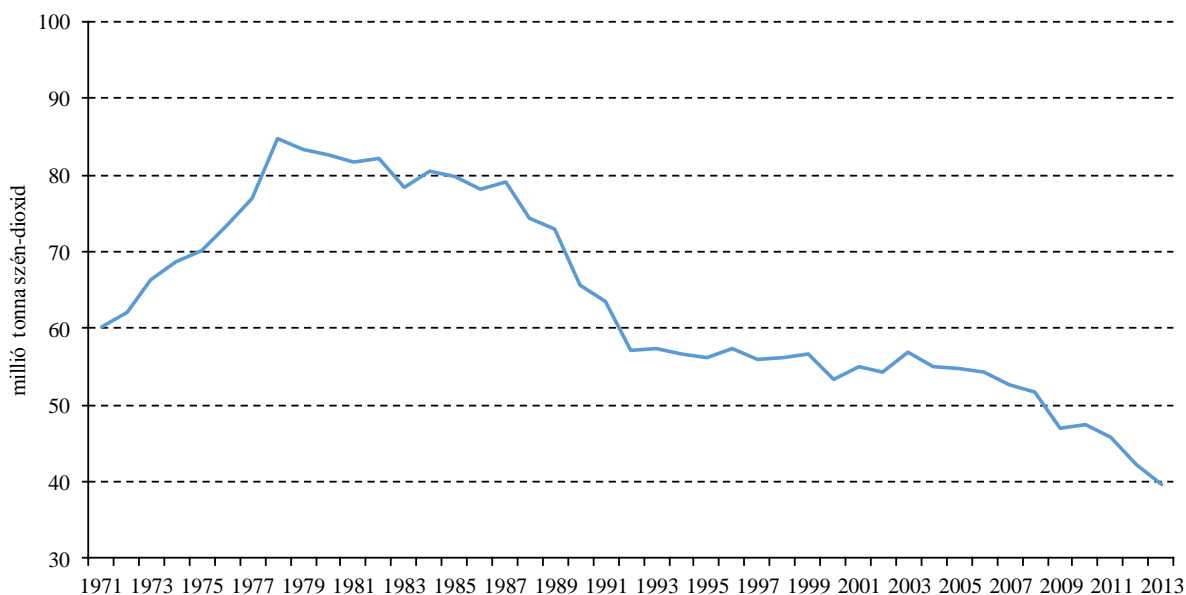
- A Kormány 1081/2016. (II.29.) Korm. határozata értelmében a 2017-ben a Nemzetközi Energia Ügynökség Kormányzótanácsának évi miniszteri szintű ülésére, amely Budapesten kerül megrendezésre az előkészítő feladatokat el kell végezni.

19. ábra: A fosszilis energiahordozók elégetéséből származó szén-dioxid-kibocsátás (1971-2013)

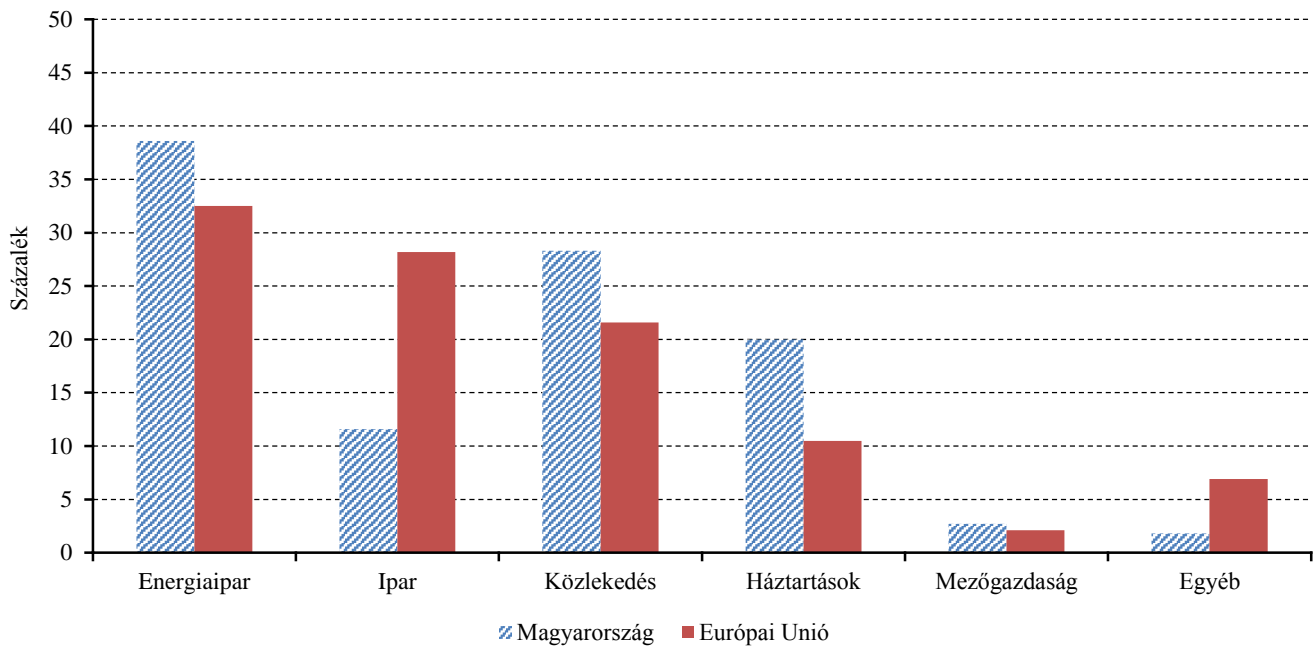
Forrás: IEA

20. ábra: A fosszilis energiahordozók elégetéséből származó szén-dioxid-kibocsátás Magyarországon (1971-2013)

Forrás: IEA

21. ábra: A fosszilis energiahordozók elégetéséből származó szén-dioxid egyenértékű kibocsátás ágazatonkénti megoszlása

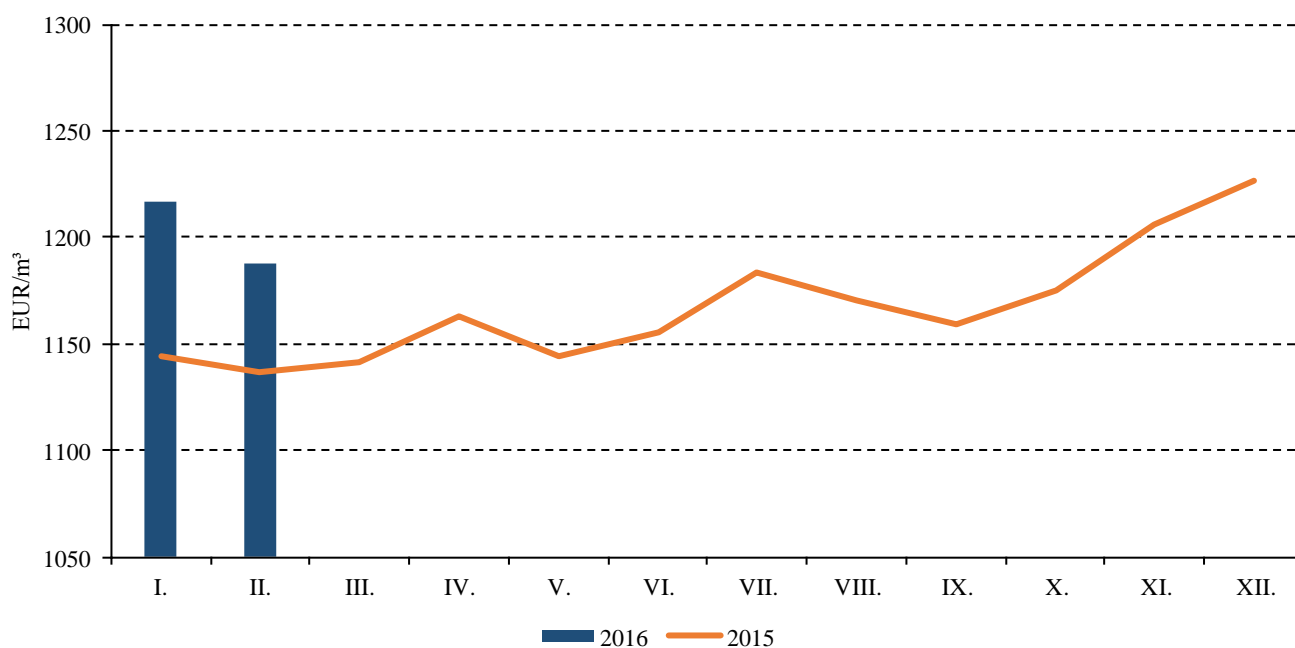
Forrás: Európai Unió Energiaügyi Bizottság

22. ábra: Az emisszió kibocsátási egységek értéke az aukciókon (2010-2016)

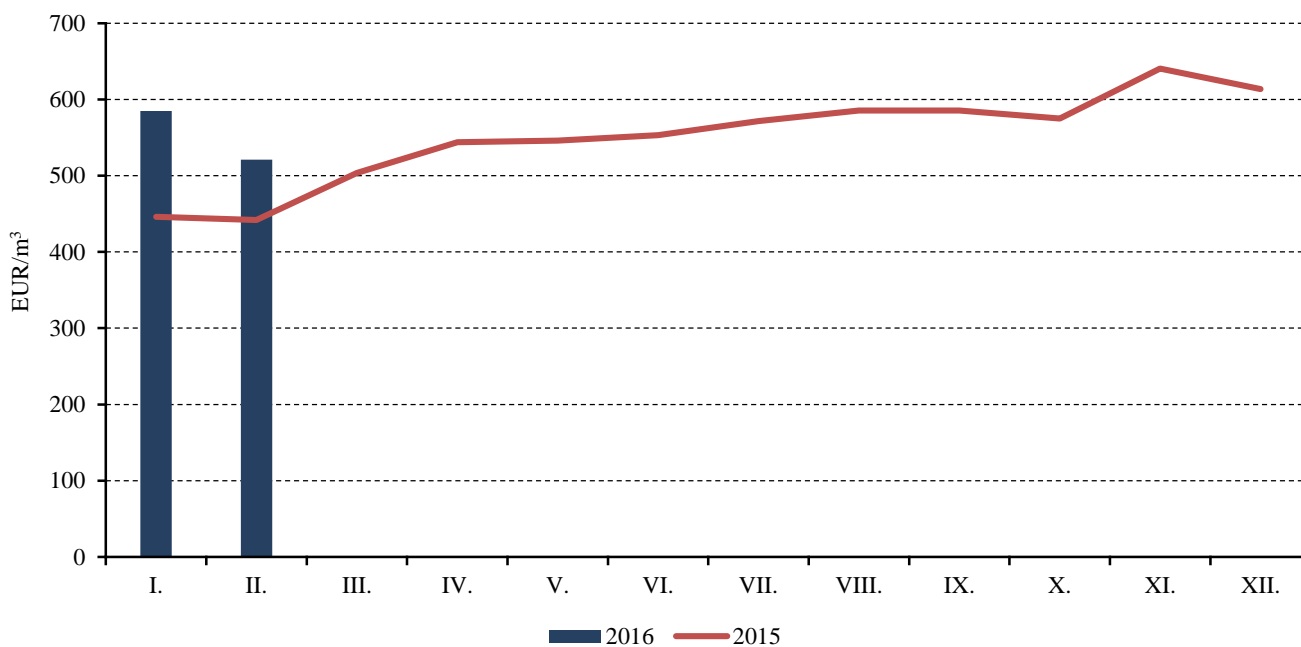
Forrás: F.O. Licht

23. ábra: A repceolaj-metil-észter ára Németországban (2015-2016)

Megjegyzés: -10-12 °C , EN 14214
 Forrás: F.O. Licht

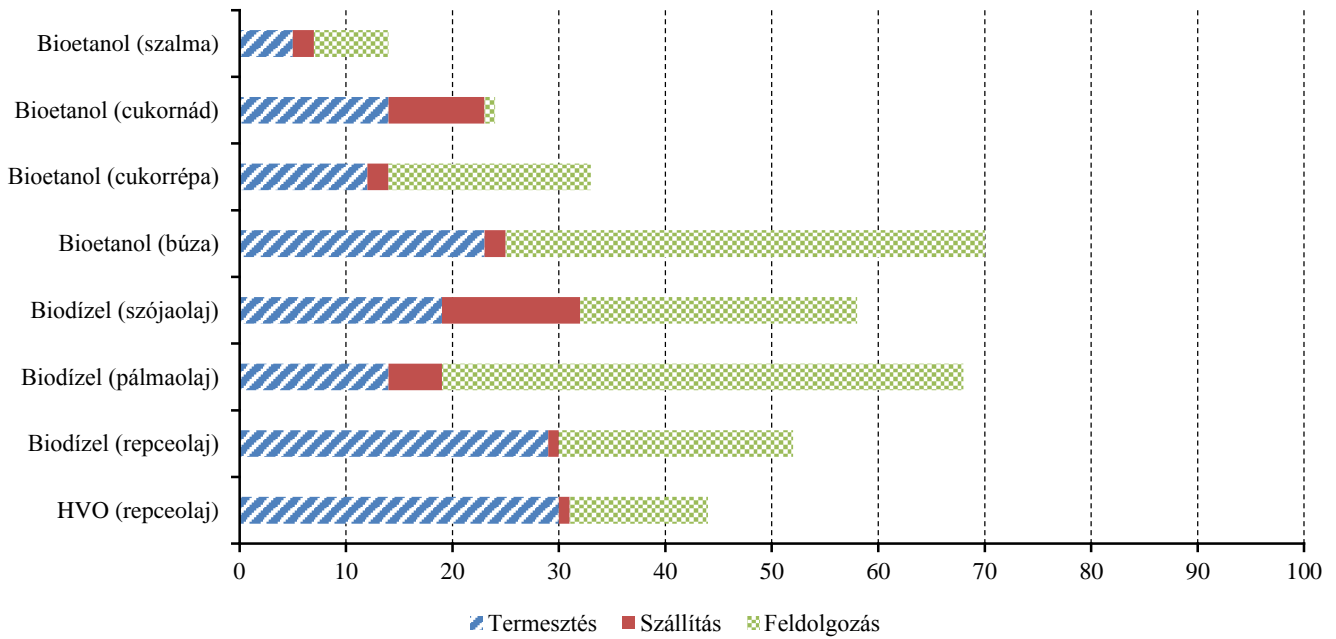
24. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2015-2016)

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O. Licht

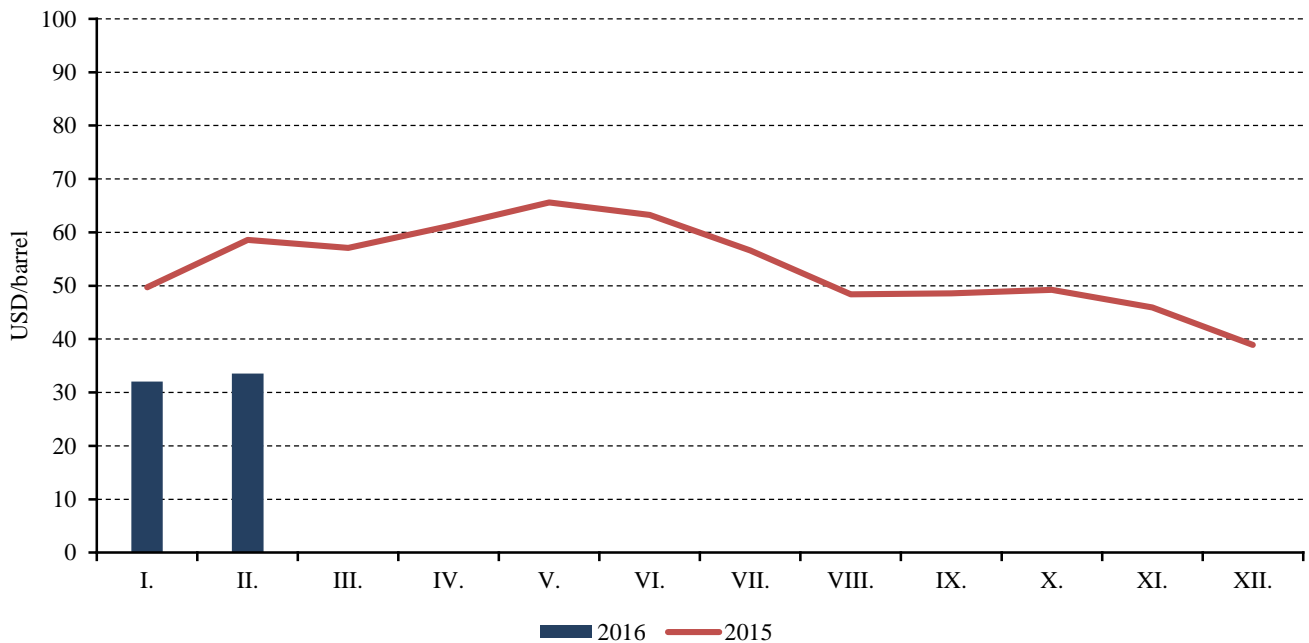
25. ábra: A bioüzemanyagok alapértelmezett ÜHG-kibocsátása

g szén-dioxid egyenérték/MJ

Forrás: FNR

26. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2015-2016)

Forrás: HGCA

